

Alla kirjutatud eesti, ukraina ja vene keeles 25. novembril 1921 Moskvas.
Ratifitseeritud Riigikogu poolt 16. detsembril 1921. Ukraina lepingut selle algsel kujul ei ratifitseerinud.
Allikas: Riigi Teataja, 1922, 9/10 (25. jaanuar 1922), lk. 53

Nr. 6. Riigikogu poolt 16. detsembril 1921 a. vastuvõetud

Seadus Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel tehtud lepingu ja sellele lepingule juurelisatud täiendava kokkuleppe kinnitamise kohta

§ 1. Leping Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel ühes sellele lepingule juurelisatud täiendava kokkuleppega kodakondsuse opteerimise korra kohta, tehtud Moskvas 25. novembril 1921 a., tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Leping ühes kokkuleppega avaldatakse ühes käesoleva seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema vastuvõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud Riigikogu esimees Joh. Kukk. Sekretäär A. Tupits.

Leping

Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel.

Eesti Demokraatlik Vabariik ühelt poolt ning Ukraina Sotsialistlik Nõukogude Vabariik teiselt, juhitud kindlast tahtmisest luua õiguse ning õigluse pinnal püsivad alused niisugusele vastastikusele vahekorrale tulevikus, mis kindlustaks mõlemale riigile ja nende rahvastele kõik head, mis rahu annab, otsustasid seks läbirääkimistele asuda ja nimetasid selleks oma volinikkudeks:

Eesti Demokraatliku Vabariigi Valitsus:

Tõnis Jüri poeg Vares'e

ja Ferdinand Adami poeg Vellneri;

Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi Valitsus:

Jüri Mihaili poeg Kotsjubinski.

Nimetatud volinikud, kokkutulnud Moskvas, leppisid, pärast vastastikust volituste ettenäitamist, mis küllalt täielisteks ja tarvilikus vormis kokkuseatuteks tunnistati, järgnevas kokku:

Artikkel I.

Eesti Demokraatlik Vabariik ja Ukraina Sotsialistlik Nõukogude Vabariik, loodud oma rahvaste tahtmisel, tunnustavad ilmtingimata teineteist iseseisvaks, rippumatuks ja suveräänseks riigiks, kõikide sellest tunnustamisest tingitud juriidiliste järeldustega, neis riigi piirides, mis kummalgi lepinguosalisel poolel Venemaaga ja teiste naaberriikidega kindlaks on tehtud.

Artikkel II.

Eesti ja Ukraina teatavad, et nende maade ja rahvaste endisest Vene Keisririigi külge kuuluvusest ei järgne kummalegi lepinguosalisele mingisuguseid vastastikusi kohustusi.

Artikkel III.

Mõlemad lepinguosalised kohustuvad:

1. Ära keelama omal pinnal igasuguste vägede viibimise, peale valitsuse omade ja nende sõprusriikide vägede, kellega ühel lepinguosalisel sõjaline konventsioon tehtud, kes aga teise lepinguosalisega tegelikult sõjajalal ei seisa, samuti oma territooriumi piirides ära keelama meeskonna kogumise ning mobiliseerimise niisuguste riikide, organisatsioonide ja rühmade väeridadesse, kes oma eesmärgiks seavad sõjariistus võitlust teise lepinguosalisega.

2. Mitte lubama oma territooriumil ei mingisuguste organisatsioonide ega rühmade moodustamist ega viibimist, kes teise lepinguosalise kogu või osa territooriumi valitsuseks olla pretendeerivad, samuti ka mitte lubama nende organisatsioonide ja rühmade esituste ega ametlikkude isikute viibimist, kelle eesmärgiks on teise lepinguosalise valitsuse kukutamine.

3. Ära keelama riikidele, kes teise lepinguosalisega tegelikult sõjajalal seisavad, ja organisatsioonidele ning rühmadele, kes endile sõjariistus võitlust teise lepinguosalisega eesmärgiks seavad, oma sadamate kaudu ja territooriumi mööda kõige selle vedu, mida teisele lepinguosalisele kallaletungimiseks võidakas kasutada, nagu: niisuguste riikide, organisatsioonide ja rühmade sõjariistus jõud, sõjaline varandus, sõjatehnilised vahendid ja suurtüki-, intendandi-, inseneri- ja õhusõiduväe materjaalid.

4. Peale rahvusvahelises õiguses ettenähtud juhtumiste ära keelama igasuguste sõjalaevade, suurtüki- ning miinipaatide jne. sissesõitmise oma sadamatesse ja nende viibimise oma territoriaalvetes, kui nad niisuguste organisatsioonide või rühmade omad, kes oma ülesandeks seavad sõjariistus võitluse teise lepinguosalisega, või riiki de päralt, kes teise lepinguosalisega sõjajalal seisavad, ja kui nende eesmärgiks on teisele lepinguosalisele kallaletungimine, ning kui tähendatud otstarve teatavaks on saanud sellele lepinguosalisele, kelle territooriumi need veed ja sadamad kuuluvad.

Artikkel IV.

Kumbki lepinguosalistest kohustub teise poole lippu ja vappi, kui sõprusriigi embleemi, tunnustama ning neist lugupidama. Lipu ja vapi joonistused kui ka kõik tulevased muudatused nendes teadustatakse vastastikku diplomaatilisel teel.

Artikkel V.

Kui Eesti alaline neutraliteet rahvusvaheliselt tunnustatakse, siis kohustub Ukraina omalt poolt seda neutraliteeti pidama ja garanteerima.

Artikkel VI.

Ühe aasta jooksul selle lepingu ratifitseerimise päevast arvates on isikutel, kes pärit Eesti territooriumi kuuluvatelt maa-aladelt ning kes üle kaheksateistkümne aasta vanad ja nüüd Ukraina territooriumil elavad, õigus Eesti kodakondsust opteerida. Samadel alustel on mitte-eestisoost isikutel, kes Eesti territooriumil elavad, õigus Ukraina kodakondsust opteerida.

Opteerimise kord ja tingimused on sellele lepingule juurelisatud täiendavas kokkuleppes äratähendatud.

Artikkel VII.

Mõlemate lepinguosaliste riikide valitsused lepivad kokku tagasi andma vastastikku ilmasõja ajal Eesti (Ukraina) territooriumilt evakueeritud raamatukogud, arhiivid, õpeabinõud, dokumendid, kunstiteosed ja kõik muud enne või nüüd Eesti (Ukraina) piirides olevate koolide, õpetatud-, kohaliste valitsuse- ja seltskonna-asutuste, usukoguduste ning heategevate seltside varandused, niipalju kui tähendatud varandused on praegu või sattuvad edaspidi Eesti (Ukraina) Valitsuse ehk valitsusasutuste võimkonda.

U. S. N. V. Valitsus kohustub Eesti Valitsusele tagasi andma kõiksugu eraasutuste arhiivid ja asjaajamised, niisama ka varanduslikud dokumendid, nagu: ostu ja pandi kreposteerimise aktid, rendilepingud, kõiksugu rahalised kohustused jne., mis Eesti kodanikkude varandus-õigusliste vahekordade selgitamiseks tähtsad, niipalju kui niisugused 1914—1917 a. Eesti piiridest välja viidud ja U. S. N. V. Valitsuse ehk valitsusasutuste võimkonnas on.

Mõlemad Valitsused kohustuvad vastastikku tagasi andma arhiivid, raamatukogud, museumid ja kunstiteosed, millel Ukrainale (Eestile) oluline teaduslik, kunstiline või ajalooline tähtsus on ja mis välja viidud Ukrainast Eestisse (Eestist Ukrainasse) enne ilmasõda, niipalju kui nad Ukraina (Eesti) rahva loovvõime sünnitus on ja Eesti (U. S. N. V.) Valitsuse võimkonnas olemas ja niipalju kui nende väljavõtmine Eesti (Ukraina) arhiividele, raamatukogudele, museumidele, piltide galleriidele, kus neid alal hoitakse, olulist kahju ei tee.

Märkus 1. Selle lepingu artikkel VII nimetatud varanduste toomise kulud kuni Eesti (Ukraina) piirini kannab selle riigi valitsus, kust varandus tagasi tuuakse.

Märkus 2. Et selle lepingu artikkel VII äratähendatud õiguste täideviimiseks Eestile (Ukrainale) ülisoodsamaid tingimusi luua, kohustub Ukraina (Eesti) Valitsus andma Eesti (Ukraina) Valitsusele kõiki andmeid ja teateid, mis seks tarvis lähemad ning tagasitoodavate varanduste, arhiivide, dokumentide jne. ülesotsimise juures igapidi kaasa aitama.

Märkus 3. Selle artikli põhjal tekkinud küsimuste lahendamine jääb iseäralise segakomisjoni hooleks, kus mõlemate lepinguosaliste poolt ühepalju liikmeid.

Artikkel VIII.

Eesti kodanikkudel Ukrainas ja Ukraina kodanikkudel Eestis on needsamad õigused, mis mõlemate Vabariikide seaduste järele üleüldse sõprusriikidest päritolevatel väljamaalastel olemas.

Artikkel IX.

U. S. N. V. Valitsus õigustab Eesti kodanikke, kes natsionaliseerimata ettevõtete omanikud: a) neid ettevõtteid juhatama ning valitsema ja neist tulu saama, sellejuures U. S. N. V. dekreetisid ja sellekohaseid maksvaid määrusi täites; b) neid ettevõtteid likvideerima üleandmise teel teistele isikutele ehk asutustele tingimisega, et nad terveks jäävad ja neis tööviljakus ei lange, ning sellele asutusele teatades, kus ettevõtte arvele võetud, ja c) neid ettevõtteid evakueerima omal kulul.

Märkus. Eesti esitusel on õigus väliskomissariaadi kaudu Ukraina Rahvamajanduse Nõukogus ettepanekuga esineda Eesti kodanikkude üksikute ettevõtete natsionali-

seerimise küsimust uuesti läbi vaadata, kusjuures Ukraina Rahvamajanduse Nõukogu otsus lõpulikult jääb.

Artikkel X.

Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi Valitsus kohustub Eesti Vabariigi Valitsusele tasu välja maksma rekvisitsioonide eest, mis Eesti kodanikkudelt toime pannud Nõukogude asutused, kui need asutused olid õigustatud rekvireerimisi toimetama, välja arvatud juhtumised, kus rekvireerimine U. S. N. V. Valitsuse dekreetides ja määrustes on ette nähtud.

Märkus. Kõik maksu nõudmised rekvireerimiste eest vaadatakse läbi ja otsustatakse segakomisjoni poolt, mis pariteet-alusel kokku seatud.

Artikkel XI.

Liikuv varandus, mis peale ühe lepinguosalise poole kodanikkude surma maha jääb ja teise poole territooriumil asub, läheb selle riigi konsulaarse või mõne muu diplomaatilise esituse hoole alla, kelle kodanik surnu oli. Päranduse õigused ja varanduse jagamise määravad ära pärandaja isamaa seadused.

Artikkel XII.

Lepinguosalised pooled on nõus viibimata peale selle lepingu ratifitseerimist kaubandus- ja transiitlepingut ning posti-telegraafi konventsiooni tegema.

Artikkel XIII.

Kunni kaubanduslepingu tegemiseni reguleeritakse Eesti ja Ukraina vahelkorda kaubanduslikel alal kokkukõlas järgmiste põhimõtetega, mis ka tulevase kaubanduslepingu aluseks pannakse: a) kaubad, mis ühest lepinguosalisest riigist ehk sinna transiidina läbi teise lepinguosalise riigi territooriumi tulevad, ei käi teise lepinguosalise maal, kust kaubad läbi tulevad, ei sisse- ei väljaveo tolli, ega transiitmaksu alla; b) punkt a) äratähendatud läbiviidavate kaupade veotariifid ei või samasuguste kohalike kaupade veotariifidest kõrgemad olla; c) Eesti ja Ukraina kaubalaevastikud on õigustatud lepinguosaliste sadamaid kasutama samadel alustel, kui teiste sõprusriikide kaubalaevastikud.

Artikkel XIV.

Diplomaatilised ja konsulaarsed läbikäimised lepinguosaliste poolte vahel seatakse sisse kohe peale selle lepingu ratifitseerimist. Peale tähendatud ratifitseerimist on mõlemad pooled nõus viibimata konsulaar-konventsiooni tegemisele asuma; senni aga, kui see tegemata, määravad konsulite õiguseid ja kohuseid kummagis lepinguosalises riigis sellekohaselt maksmas olevad seadused ja rahvusvahelise õiguse üldised põhihood.

Artikkel XV.

1. Peale selle lepingu ratifitseerimist vabastab Eesti Valitsus viibimata Ukraina kodanikud ja tema kodakondsust opteerinud isikud, ning Ukraina Valitsus — Eesti kodanikud ja tema kodakondsust opteerinud isikud, sõjaväelased kui ka mitte-sõjaväelased, karistustest kõikide poliitiliste ja distsiplinaar kuritegude eest, kusjuures vangistuse kohtadest vabastatud isikud peavad viibimata selle riigi piiridest lahkuma, kus nad

vangis olid. Kui aga kohtu otsus neis asjus veel tehtud ei ole, siis lõpetatakse nende asjade ajamine.

Amnestia alla ei käi isikud, kes ülemaltähendatud kuriteod pärast selle lepingu allakirjutamist on teinud.

Märkus. Kui vangistuse kohtadest vabastamise alla käivate isikute priiislaskmine seltskondlikule korrale hädaohtlik on, siis ei vabastata neid, vaid antakse teise lepinguosalise valitsuse nõudmise peale temale välja.

2. Isikud, kes juurdluse ehk kohtu all, niisama ka kinnivõetud kaelakohtuliste kuritegude ja süütegude pärast, mis enne selle lepingu allakirjutamist toime saadetud, kui ka nuhtlust kandvad isikud sarnaste kuritegude eest, antakse viibimata välja nende valitsuse nõudmise peale. Väljaandmisel antakse samal ajal üle ka kõik juurdluse- ja kohtumaterjaalid.

Artikkel XVI.

Avalik- ehk eraõigusliste küsimuste lahendamine, mis lepinguosaliste kodanikkude vahel tekivad, samuti üksik-küsimuste korraldamine mõlemate riikide või ühe riigi ja teise poole kodanikkude vahel, sünnib iseäralise segakomisjoni kaudu, milles ühepalju liikmeid on mõlemalt poolt ja mis peale käesoleva lepingu ratifitseerimist viibimata asutatakse. Komisjoni koosseis, õigused ja kohused tehakse juhatuskirjas kindlaks, mõlema lepinguosalise poole kokkuleppel.

Artikkel XVII.

Käesolev leping on kokku seatud Eesti, Ukraina ja Vene keeles. Seletamisel loetakse autentilisteks kõik kolm teksti.

Artikkel XVIII.

Käesolev leping tuleb ratifitseerida kuu aja jooksul, allakirjutamise päevast arvates, ning astub jõusse ratifitseerimise silmapilgust.

Ratifikatsiooni kirjade vahetamine peab sündima Moskvast.

Igal pool, kus käesolevas lepingus nimetatakse ratifitseerimise silmapilku, mõistetakse selle all aega, mil vastastikku ratifikatsiooni kirjad vahetatud.

Selle tõendamiseks kirjutavad mõlema poole volinikud käesolevale lepingule kahes eksemplaaris oma käega alla ja kinnitasid tema oma pitsritega. Moskvast, novembri kuu kahekümne viiendal päeval tuhat üheksasada kahekümne esimesel aastal.

T. Vares (L. S.).

Ferd. Vellner (L. S.).

J. Kotsjubinski (L. S.).

Kokkulepe

Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel kodakondsuse opteerimise korra kohta.

Eesti Demokraatliku Vabariigi Valitsus ühelt poolt ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi Valitsus teiselt, soovides kindlaks määrata kodakondsuse opteerimise korda isikute kohta, kellel seks õigus on tänasel päeval allakirjutatud Eesti–Ukraina Lepingu artikkel VI põhjal, otsustasid selles asjas eri kokkuleppe teha, milleks nimetasid oma volinikkudeks:

Eesti Demokraatliku Vabariigi Valitsus:

Tõnis Jüri poeg Vares'e

ja Ferdinand Adami poeg Vellneri;

Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi Valitsus:

Jüri Mihaili poeg Kotsjubinski.

Nimetatud volinikud, kokku tulnud Moskvas, leppisid, pärast vastastikust volituste ettenäitamist, mis küllalt täielisteks ja tarvilikus vormis kokkuseatuteks tunnistati, järgnevas kokku:

Artikkel I.

Tänasel päeval allakirjutatud Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahekorra lepingu ratifitseerimise päevast arvates on isikutel, kes Eestisse kuuluvatelt maa-aladelt pärit ja nüüd Ukraina territooriumil elavad ning 18 aastat vanad, õigus ühe aasta jooksul Eesti kodakondsust opteerida, kusjuures nende kodakondsusse kuuluvad ka lapsed alla 18 aasta vanad ja naine, kui viimase poolt ei ole tehtud vastupidist teadaannet ning kui abikaasade vahel laste kodakondsuse kohta iseäralist kokkulepet ei ole.

Tänasel päeval allakirjutatud Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahekorra lepingu ratifitseerimise päevast arvates on isikutel, kes eestisoost ei ole ja Eesti territooriumil elavad ning 18 aastat vanad, õigus ühe aasta jooksul Ukraina kodakondsust opteerida, kusjuures nende kodakondsusse kuuluvad ka lapsed alla 18 aasta vanad ja naine, kui viimase poolt ei ole tehtud vastupidist teadaannet nina kui abikaasade vahel laste kodakondsuse kohta iseäralist kokkulepet ei ole.

Märkus 1. Kasulastel, kes enne selle kokkuleppe allakirjutamist seaduslikus korras seks tunnistatud, on opteerimisel ühesugused õigused lihaste lastega. Eestkostmise all seisvad isikud ning iseseisvale elamisele võimetud võivad enda eestkostja ning hoolekandja kodakondsust omandada. Opteerimise õigus on lesel, kelle mehel selle artikli järele seks õigus olemas, samuti ka leseks jäänud ja enne selle kokkuleppe allakirjutamist lahutatud U. S. N. V. ja Eesti Vabariigi kodanikkude naistel, kui nad oma opteerimise õigust sellesamas artiklis tähendatud tundemärkide järele tõendavad; leskede alaealised lapsed kuuluvad nende kodakondsusesse, kuna lahutatud naise lapsed ainult sel juhtumisel ema kodakondsusesse kuuluvad, kui ta neid üles pidas.

Märkus 2. Eestis (Ukrainas) elutsevate Eesti (Ukraina) kodanikkude naised, kes praegu U. S. N. V. (Eesti) territooriumil elavad ja nende lapsed ning lastelapsed alla 18 aasta vanad tunnistatakse nende teadaandmise järele Eesti (Ukraina) kodanikkudeks.

Artikkel II.

Eesti Demokraatliku Vabariigi maa-aladelt päritolekut võib mõnega järgmistest dokumentidest tõendada:

- a) sündimise ja ristimise tunnistusega;
- b) seisuse kirjade ja tunnistusega;
- c) teenistuslehega;
- d) tunnistusega liisuvõtmise piirkonna kohta;
- e) koolitunnistusega ehk õpeasutuse diplomiga;
- f) passiga ehk mõnede teiste sarnaste dokumentidega, mis tõendavad isiku ehk tema vanemate päritolekut Eesti territooriumil oleva linna, küla ehk seisuse kogukonnast.

Eesti Demokraatliku Vabariigi territooriumil asuvate isikute mitte-eestisoost päritolekut võib mõne eelpool ülesloetud vastava dokumendiga tõendada.

Artikkel III.

Peale artikkel I ja II tähendatud isikute on õigustatud Eesti kodakondsust opteerima:

- a) isikud, kes ilmasõja ajal Eesti piirides U. S. N. V. territooriumile evakueeritud;
- b) ilmasõjast osavõtnud isikud, kes Eestisse kuuluvatelt maa-aladelt sõjaväkke kutsutud või mobiliseeritud ning nüüd Ukrainas elavad.

Vastavalt on ilmasõjast osavõtnutel mitte-eestisoost isikutel, kes Eesti territooriumil elavad, õigus Ukraina kodakondsust opteerida.

Selles artiklis äratähendatud isikutele peab tagasitulemist kodumaale esimeses järjekorras võimaldama.

Artikkel IV.

Isik, kes Eesti (Ukraina) kodakondsust opteerida tahab, annab selle kohta Eesti (Ukraina) diplomaatilisele esitusele ehk konsulaarasutusele Ukrainas (Eestis) vastava teadaande.

Teadaandele peavad dokumendid, mis teadaandja opteerimise õigust tõendavad (art. I, II, III), juurdelisatud olema.

Dokumendid pannakse kahes eksemplaaris ligi, kusjuures ära kirjad seatud korras kinnitatud peavad olema.

Asutus, kes opteerimise teadaande vastu võtnud, annab teadaandjale selle üle vastava tunnistuse välja, mis temalt siis ära võetakse, kui ta Ukraina (Eesti) kodakondsusest lahkumise dokumendi kätte saab.

Artikkel V.

Isik, kes opteerimise teadaande sisse andnud, ei omanda veel sellega valitava kodakondsuse õigusi.

Kui isik, kes opteerimise teadaande sisse andnud, käesoleva kokkuleppe artikkel I, II või III nõudmistele vastab, siis teeb selle riigi konsulaar- või mõni muu ametlik esitaja, kelle kodakondsust opteeritakse, selle üle otsuse ja saadab sellekohase tunnistuse ühes op-

tandi dokumentidega väliskomissariaati (välisministeeriumi). Väliskomissariaat (välisministeerium) kas teatab kuu aja jooksul üleandmise päevast arvates tähendatud esitajale oma mittedõusolemisest ja siis lahendab küsimuse segakomisjon, kus ühepalju liikmeid mõlemate lepinguosaliste poolt, ehk on nõus esitaja otsusega ning saadab temale dokumendi opteerija lahkumise üle endisest kodakondsusest, ühes kõigi muude dokumentidega peale passi.

Ei anna väliskomissariaat (välisministeerium) kuu aja jooksul vastust, siis loetakse, et ta esitaja otsusega nõus on.

Kui opteerija artikkel I ja II või III tähendatud nõudmistele vastab, siis ei ole õigust riigil, kelle kasuks opteerimine sünnib, opteerijale oma kodakondsusesse vastuvõtmisest ära ütelda ja riigil, kus nimetatud isik elab, ei ole õigust temale oma kodakondsusest lahkumist keelata.

Konsulaar- või mõni muu ametlik riigi esitaja, kelle kasuks opteerimine sünnib, peab asja otsustama hiljemalt kahe kuu jooksul peale opteerimise teadaande ja tarviliste dokumentide sisseandmist.

Artikkel VI.

Kodanikud, kes kohtu ehk juurdluse all on või kuritegude eest nuhtlust kannavad, annavad opteerimise teadaande nende asutuste kaudu sisse, kelle võimkonnas nad on.

Artikkel VII.

Isikud, kes opteerimise lõpetanud, omandavad kõik õigused ja eesõigused, mis on antud väljamaalastele U. S. N. V. (Ukraina kodakondsust opteerijad Eesti) territooriumil. Ärasõidu teadaande silmapilgust vabastatakse neid riigis, kust nad ära sõidavad, kõigist kohustest, mil riikline ja kogukondline iseloom.

Artikkel VIII.

Kumbki lepinguosalistest pooltest kohustub isikutele, kes teise poole kodakondsust opteerinud, ühe aasta jooksul, kodakondsuse opteerimise päevast arvates, võimalust andma kodumaale sõita. Tähendatud aja jooksul peavad opteerinud isikud lahkuma riigi piiridest, kus nad elasid.

Märkus 1. Kui opteerimist lõpetanud isikud, mitte neist ärarippuvatel põhjustel, ei saa aasta jooksul U. S. N. V. (Eesti) piiridest lahkuda, siis võib tähtaega pikendada iseäralise luba järele igal üksikul juhtumisel.

Märkus 2. Isikud, kes Eesti (Ukraina) kodakondsust opteerinud, sõidavad kodumaale omal kulul. Üksnes invaliidid ja ilmasõjast osavõtnud isikud (art. III p. b), evakueeritud õpilased ning isikud, kes riigi ülespidamisel elavad, võivad nende teadaandmise peale selle riigi kulul, kust nad välja sõidavad, riigi piirini viidud saada.

Artikkel IX.

Isikud, kes opteerimise lõpetanud, niisama ka need, kes nende kodakondsusesse kuuluvad, hoiavad alal omad õigused liikuva ja liikumata varanduse peale selle riigi seaduste piirides, kus nad elavad. Väljasõidul on neil õigus oma varandust välja viia sellele artiklile juurdelisatud määruse järele.

Artikkel X.

Käesolev kokkulepe astub jõusse selle lepingu ratifitseerimise silmapilgust, mis Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel täna allakirjutatud.

Selle kinnitamiseks kirjutasid mõlemate poolte volinikud käesolevale kokkuleppele kahes eksemplaaris oma käega alla ning kinnitasid oma pitseritega. Moskvast novembri kuu kahekümne viiendal päeval tuhat üheksasada kahekümne esimesel aastal.

T. Vares (L. S.).

Ferd. Vellner (L. S.).

J. Kotsjubinski (L. S.).

EDV ja USNV vahel kodakondsuse opteerimise korra kohta tehtud kokkuleppe artikkel IX lisa.

Määrus

Eesti (Ukraina) kodakondsust opteerinud isikute varanduse väljaviimise kohta

Eesti Demokraatliku Vabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Vabariigi vahel kodakondsuse opteerimise korra kohta tehtud kokkuleppe artikkel IX täienduseks tegid nimetatud pooled kindlaks optantide varanduse väljaviimise kohta järgmise määruse:

1. Varanduse koguraskus, mis sõitjad optandid killavooris ja väljamaa laevadel Eesti (Ukraina) sadamatest välja viivad, ei käi piiramise alla.

Märkus: Optandid, kes sõidavad välja maanteed mööda, seavad kaasavõetava varanduse nimekirja kokku. Nimekiri kinnitatakse kreisi Ispolkomi (maakonna valitsusasutuste) poolt. Nimekirja ülesvõetud varandus ei kuulu teel kunni piiriäärsete kontrollpunktideni ei mingi konfiskeerimise ega rekvireerimise alla.

2. Raudteel väljaviidava bagaasi koguraskus, peale käsibagaasi, ei või olla enam kui kümme puuda iga isiku kohta.

Väljaveetav bagaas on vaba igasugustest tollist ja maksuvõtmistest.

Märkus: Erialadel töötavatele isikutele, nagu: töölised, käsitöölised, põllumehed, kunstnikud, õpetlased, muusikamehed jne., lubatakse enesega kaasa võtta nende tööstusalal tarvilikka asju üle määratud kaalu normi, kuid igal üksikul juhtumisel väliskaubanduse komissariaadi (rahaministeeriumi) eriluba järele.

3. Keelatakse üle piiri viia:

- a) paberraha igasuguses väljaandes, mis liikumas on seadusliku maksuvahendina väljasaatva riigi territooriumil, üle sajatuhande rubla ehk Eesti marga iga isiku kohta, niisamuti ka välisvaluuta;

Märkus: Rahasummade väljaviimine üle selles punktis tähendatud normi, niisama ka välisvaluuta üle piiri viimine võimaldatakse ainult iseäralise loaga.

- b) kuld- ja plaatina asju, mille koguraskus üle 25 sol. ühe isiku kohta, ja hõbeasju üle 5 naela ühe isiku kohta;

Märkus: Kuld- ja hõbekellad ketiga ja laulatussõrmused, hõbe paberossitoosid ja naisterahva hõbe-rahakotid lubatakse välja viia igast liigist üks asi täiskasvanud isiku kohta, kusjuures nende asjade kaal ei arvata normi, mis kindlaks tehtud selles punktis.

- c) kalliskivid ilma pesata;

- d) kalliskivi asjad (teemandid, briljandid, safirid, smaragdide ja rubinid), mille üldkaal üle ühe karaadi; seesama käib ka pärlite kohta;

- e) õmblusmasinad üle ühe iga perekonna kohta;

- f) asjad, mil kunstiline või ajalooline väärtus, niisamuti ka antikvaar asjad;

Märkus: Kui üksikud punkt „f” tähendatud asjad on perekonna mälestusasjad ja ei sünnita kollektsiooni, siis lubatakse neid välja viia.

- g) toiduaineid üle 40 naela iga inimese kohta, selles arvus üle 18 naela jahu ja leiba, 8 naela lihaaineid ja 10 naela muid söögiaineid, selles arvus suhkrut üle ühe naela ja teed üle naela;

- h) tubakasaadusi üle 1000 paberossi ehk ühe naela tubaku ühe isiku kohta üle 18 aasta vana;
 - k) seepi üle ühe tüki tualetseepi iga isiku kohta ja ühe naela lihtseepi perekonna peale;
 - l) igasugu protsent-, dividendi- ja obligatsioonipaberid, vekslid, kaubaveo kviitunid, varrandid, peale nende, mille väljaviimiseks järgneb luba vastavatelt asutustelt;
Märkus: Väärt-, raha- ja teised dokumendid, mis üles loetud käesolevas punktis ja seotud ainult selle riigiga, kuhu optant läheb, lubatakse takistamata välja viia.
 - m) trükitööd, mille nimekirjad sõjatsensuuri poolt tõendamata;
Märkus: Õperaamatud ja raamatud Eesti (Ukraina) keeles lubatakse välja viia nimekirjade järele, mis kubermangu rahvaharidus-jaosk. (maakonna koolinõukogude) poolt kinnitatud sõjatsensuuri viisumita.
 - n) päevapildid, aktid, dokumendid ja kõiksugu paberid, väljaarvatud need, mis punktides „f” ja „l” tähendatud, ilma sõjatsensuuri märkuseta nende läbivaatamise üle;
 - o) riidekaubad, valmisriided, metall ja metallasjad, kasuka-, muu nahk ja galanterii asjad, mis määratud kauplemiseks, mitte aga isiklikuks tarvitamiseks;
 - p) sõjariistad ja asjad, mis tarvilised sõjaliseks otstarbeks;
Märkus: Elukutselised jahimehed välja sõites Eestist (Ukrainast) on õigustatud, igakordselt iseäralise loaga, välja viima enesega üht jahipüssi lisadustega.
 - r) pildigaleriid, kogud ja kollektsioonid, mil on kunstiline väärtus, ilma hariduskomissariaadi (haridusministeeriumi) eriloata
4. Välja vedada raudteedel kunni veolude paranemiseni ei lubata: suurtruumi tarvitavat mööblit lahtivõtmatalt, sõiduriistu, vankreid ja saane, elavat inventaari, masinaid ja nende osasid: suurt ruumi tarvitavaid füüsika ja chirurgia riistu ja teisi suurtruumi tarvitavaid asju.
5. See määrus astub jõusse ühes tänasel päeval tehtud kokkuleppega EDV ja USNV vahel kodakondsuse opteerimise korra kohta.

T. Vares (L. S.).

Ferd. Vellner (L. S.).

J. Kotsjubinski (L. S.).